

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

16 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 1368

03-02-2026 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ടൂറിസം മേഖലയിലെ പദ്ധതികൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ. എ. സി. മൊയ്തീൻ		ശ്രീ. പി.എ. മുഹമ്മദ് റിയാസ് (പൊതുമരാമത്ത്-വിനോദസഞ്ചാര വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	ഈ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് ടൂറിസം മേഖലയിൽ ഏതെല്ലാം പദ്ധതികളാണ് ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളത്; വിശദമാക്കാമോ;	(എ)	<p>ഈ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് ടൂറിസം മേഖലയിൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെച്ചേർക്കുന്നു.</p> <p>ജെൻഡർ, ഓൾഡ് ഏജ് ഫ്രണ്ട്ലി ആൻഡ് ബാരിയർ ഫ്രീ ഡെസ്റ്റിനേഷൻ:- സ്ത്രീകൾക്കും പ്രായം കുറഞ്ഞവർക്കും അനുയോജ്യമായ വിധത്തിൽ സഞ്ചാര സൗകര്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നിടങ്ങൾ, വീൽചെയർ സൗകര്യങ്ങൾ, ലഘുലളിത ഗതാഗത സംവിധാനങ്ങൾ, സുരക്ഷിതമായ പരിസരവും പിന്തുണയുള്ള സേവനങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു.</p> <p>വീ പാർക്ക് :- പാലങ്ങൾക്ക് താഴെ ഉപയോഗിക്കാത്ത ഇടങ്ങൾ പുനർനിർമ്മിച്ച് അവയെ സജീവമായ വിനോദ പ്രവർത്തന കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ നടന്നുവരികയാണ്. പാലങ്ങളുടെ അടിഭാഗത്ത് പെയിന്റിംഗ് ചെയ്തും പാർക്കുകൾ, ഇരിപ്പിടങ്ങൾ, കായിക സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെ നിരവധി വിനോദ സൗകര്യങ്ങൾ നൽകി സന്ദർശകരെ കൂടുതൽ ആകൃഷ്ടരാക്കിയും തദ്ദേശവാസികളുടെ ഒഴിവു സമയങ്ങൾ ചെലവഴിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം നൽകുകൊണ്ട് സാമൂഹിക പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പ് വരുത്തിയുമാണ് പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. കൊല്ലത്ത് ഇത്തരത്തിലുള്ള ആദ്യ പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു.</p> <p>റോഡ്സൈഡ്/ വേസൈഡ് ടൂറിസം സൗകര്യങ്ങൾ: ഹൈവേകളിലും പ്രധാന റോഡുകളിലും യാത്ര ചെയ്യുന്നവർക്ക് വിശ്രമം, ഉന്മേഷം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ നൽകുന്നതിനാണ് പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. പത്തനംതിട്ടയിലെ കളനട വേസൈഡ് അമിനിറ്റി സെന്ററിന്റെ നവീകരണം പൂർത്തിയായി.</p>

ഡിസൈൻ പോളിസി - വിനോദസഞ്ചാരം എന്നത് കാഴ്ചയും അനുഭവവും ഒന്നുചേരുന്നതും നമ്മെ ആഴത്തിൽ സ്പർശിക്കുന്നതുമായ ഒരു പ്രക്രിയയാണ്. നമ്മുടെ നിർമ്മിതികളും പ്രകൃതിയും ചുറ്റുപാടുകളും ആകർഷകമായി നിലനിർത്തേണ്ടതും മനോഹരമായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും സഞ്ചാരി സൗഹൃദമാക്കേണ്ടതും വിനോദ സഞ്ചാരത്തെ സംബന്ധിച്ച് പരമപ്രധാനമാണ്. ഇവ കണക്കിലെടുത്ത് കൊണ്ട് നമുക്ക് ചുറ്റും നല്ല നിർമ്മിതികളും അവയുടെ ചുറ്റുപാടുകളും വളർന്നു വരുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നതിനും നിലവിലുള്ള നിർമ്മിതികളെ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്താക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശക ചട്ടകൂട് ആണ് രൂപകൽപ്പന നയം അഥവാ ഡിസൈൻ പോളിസി. ഡിസൈൻ പോളിസി അനുസരിച്ച് ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന പ്രവർത്തനം തുടരുകയാണ്. ഇതിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ തന്നെ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ - ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് വിനോദസഞ്ചാരികളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനായി സമഗ്രവും, സുസ്ഥിരവും പ്രകൃതി സൗഹൃദപരവുമായ വികസനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 13 മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കോവളം, വർക്കല, കൊല്ലം, ആലപ്പുഴ, മലപ്പുഴ, കുമരകം, കോഴിക്കോട്, തലശ്ശേരി പോലുള്ള പ്രധാന ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളുടെ വികസനത്തിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു.

ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ചലഞ്ച്: "2026 വർഷത്തോടെ ഒരു പഞ്ചായത്ത്-ഒരു ഡെസ്റ്റിനേഷൻ" എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ചലഞ്ച് പ്രോഗ്രാം ഇതുവരെ 46 പദ്ധതികൾക്ക് അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. 12 പദ്ധതികൾ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ കൂടുതൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

നൈറ്റ് ലൈഫ് ടൂറിസം- സംസ്ഥാനത്ത് വിദേശ, ആഭ്യന്തര വിനോദസഞ്ചാരികൾക്കായി നൈറ്റ് ലൈഫ് ടൂറിസം ആരംഭിച്ചു. തിരുവനന്തപുരം മാനവീയം വീഥിയിൽ നൈറ്റ് ലൈഫ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. കനകക്കുന്ന് കൊട്ടാര വളപ്പിലും നൈറ്റ് ലൈഫ് ടൂറിസം പദ്ധതിക്കുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.

മലബാർ ലിറ്റററി സർക്യൂട്ട് ഫേസ് 1- മലയാളത്തിലെ പ്രതിഭാശാലികളായ എഴുത്തുകാരായ തുഞ്ചത്ത് എഴുത്തച്ഛൻ, വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ, ഒ.വി.വിജയൻ, എം.ടി. വാസുദേവൻ നായർ തുടങ്ങിയ

എഴുത്തുകാരനായും മലബാറിലെ സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങളുമായും അഭേദ്യമായി ബന്ധമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കോഴിക്കോട് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ സ്മാരകം നിർമ്മാണം ആദ്യ ഘട്ടം പൂർത്തിയാക്കി. പദ്ധതിയുടെ ഒന്നാംഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൂരോഗമിക്കുന്നു.

ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി സർക്യൂട്ട് പരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണവും പരിസ്ഥിതി ടൂറിസവും ലക്ഷ്യമിട്ട് ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി സർക്യൂട്ടിന് രൂപം നൽകുകയാണ്. കൊല്ലം ജില്ലയിലെ അഷ്ടമുടി കേന്ദ്രീകരിച്ച് രൂപം നൽകിയ പദ്ധതി പൂരോഗമിക്കുന്നു.

ബേപ്പൂർ ഇന്റർനാഷണൽ വാട്ടർഫെസ്റ്റ്- സാഹസിക ജല കായിക മത്സരങ്ങളുടെ ഭൂപടത്തിൽ കേരളത്തിന് ഇടം നേടിക്കൊടുത്ത ബേപ്പൂർ ഇന്റർനാഷണൽ വാട്ടർഫെസ്റ്റ് നടത്തിവരുന്നു. ആഗോള ടൂറിസം രംഗത്ത് ബേപ്പൂർ ഫെസ്റ്റ് ഇതിനകം ജനപ്രീതി നേടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി കൂടുതൽ വിദേശസഞ്ചാരികൾ വരും വർഷങ്ങളിൽ കേരളത്തിലെത്തുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ക്യാരിയിംഗ് കപ്പാസിറ്റി പഠനം- ടൂറിസം ഡെസ്റ്റിനേഷനുകളിൽ വാഹക ശേഷി പഠനം അത്യാവശ്യമാണ്. പരിസ്ഥിതി, സമ്പദ്വ്യവസ്ഥ, പ്രാദേശിക സമൂഹം എന്നിവയിൽ കാര്യമായ പ്രതികൂല പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാതെ ഒരു ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്തിന് ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയുന്ന പരമാവധി സന്ദർശകരുടെ എണ്ണം നിർണ്ണയിക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കുന്നു.

ടൂറിസം നിക്ഷേപക സംഗമം - ടൂറിസം നിക്ഷേപക സംഗമം (TIM) ന്റെ ആദ്യ പതിപ്പ് 2023 നവംബർ 16 ന് തിരുവനന്തപുരത്ത് വെച്ച് നടന്നു. ടൂറിസം നിക്ഷേപക സംഗമം വഴി ടൂറിസം രംഗത്ത് കൂടുതൽ നിക്ഷേപകർക്ക് പ്രോത്സാഹനം ഉറപ്പാക്കുകയും നൂതന ടൂറിസം പദ്ധതികൾ വിഭാവനം ചെയ്യുവാനും അതുവഴി സുസ്ഥിരമായ വികസനം ഉറപ്പാക്കുവാനും സാധ്യമാകുന്നതാണ്.

ഹെലി ടൂറിസം- കേരളത്തിന്റെ മനോഹാരിത ആസ്വദിക്കുന്നതിന് വഴിയൊരുക്കുന്ന ഹെലി ടൂറിസം പദ്ധതി ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി ഹെലിടൂറിസം നയത്തിന് മന്ത്രിസഭായോഗം അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ സമയത്തിനുള്ളിൽത്തന്നെ വിവിധ വിനോദ സഞ്ചാരകേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് എത്തുന്നതിന്

സാധ്യമാകുന്ന വിധത്തിൽ പ്രസ്തുത കേന്ദ്രങ്ങളെ വായുമാർഗ്ഗേണ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഇതുവഴിയുള്ള ഹെലികോപ്റ്റർ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഒരു പദ്ധതിയാണ് ഹെലിടൂറിസം പദ്ധതി.

ക്രൂയിസ് ടൂറിസം - സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ തുറമുഖങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ക്രൂയിസ് ടൂറിസം പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകി വരികയാണ്. ടൂറിസം മേഖലയിൽ ക്രൂയിസുകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന നയമാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്.

സീഷ്വെയിൻ പദ്ധതി - സംസ്ഥാനത്തെ ടൂറിസം മേഖലയ്ക്ക് കുതിപ്പ് നൽകുന്നതിന് സീഷ്വെയിൻ പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പരീക്ഷണ പറക്കൽ വിജയകരമായി നടത്തി. ആദ്യഘട്ടം എന്ന നിലയിൽ ഡാമുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചാണ് സീഷ്വെയിൻ ടൂറിസം വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്.

കാരവൻ ടൂറിസം - കാരവൻ ടൂറിസം നയത്തിന് സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി 1,05,00,000/- കോടി രൂപയുടെ ഭരണാനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കോവിഡാനന്തരം സുരക്ഷിത ടൂറിസം സാധ്യതകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് കാരവൻ ടൂറിസം ആരംഭിച്ചത്. സംസ്ഥാനത്ത് ഇതിനകം 14 കാരവനുകൾ വിനോദ സഞ്ചാരികൾക്കായി സർവീസ് തുടങ്ങുകയും കാരവൻ പാർക്കുകൾ കമ്മീഷൻ ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

സിനി ടൂറിസം - കേരളത്തിൽ ചിത്രീകരിച്ച പ്രസിദ്ധങ്ങളായ സിനിമകളുടെ ഷൂട്ടിംഗ് ലൊക്കേഷനുകൾ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളായി വികസിപ്പിച്ച് ഈ സിനിമകളിലെ കഥാപാത്രങ്ങളും സന്ദർഭങ്ങളും സഞ്ചാരികൾക്ക് അനുഭവവേദ്യമാക്കുന്നതിനാണ് ഈ പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. സിനി ടൂറിസത്തിന്റെ ഭാഗമായി തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ കിരീടം പാലം, ടൂറിസം കേന്ദ്രമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു. ബേക്കൽ കോട്ടയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സിനി ടൂറിസം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് കോട്ടയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ചിത്രീകരിച്ച ബോംബെ സിനിമയുടെ അണിയറ പ്രവർത്തകരുടെ സംഗമം നടത്തുകയുണ്ടായി.

ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം - സുസ്ഥിര ടൂറിസം വികസനം സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്ന ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രാദേശിക ജനതയുടെ സാമ്പത്തിക, സാമൂഹിക, ആവശ്യങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതും, പാരിസ്ഥിതിക

സംരക്ഷണം അടിസ്ഥാനമാക്കി യുള്ളതുമാണ്. കേരള ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ സൊസൈറ്റി വഴി ഈ പദ്ധതി നടപ്പാക്കി വരുന്നു. ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസത്തിന്റെ ഭാഗമായി സ്കീറ്റ് പദ്ധതി, മാതൃകാ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പദ്ധതി, സ്ത്രീ സൗഹാർദ്ദ വിനോദസഞ്ചാര പദ്ധതി, അഗ്രി ടൂറിസം നെറ്റ് വർക്ക് തുടങ്ങിയ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. എക്സ്പീരിയൻഷ്യൽ ടൂറിസത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന പദ്ധതികൾ വിദേശ സഞ്ചാരികളേയും ആകർഷിക്കുന്നവയാണ്. 'സ്ത്രീ സൗഹാർദ്ദ ടൂറിസം' എന്ന പദ്ധതി കേരളത്തെ സമ്പൂർണ്ണ സ്ത്രീ സൗഹൃദ വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ യു എൻ വിമൺമായി ചേർന്നാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്. കേരളത്തിൽ നടന്ന് വരുന്ന സ്ത്രീ സൗഹാർദ്ദ വിനോദസഞ്ചാര പദ്ധതി ആഗോള മാതൃകയായി മാറിക്കഴിഞ്ഞു. സ്ത്രീ സൗഹൃദ വിനോദ സഞ്ചാര പ്രവർത്തനങ്ങൾ ലോക ശ്രദ്ധയിൽ എത്തിക്കുന്നതിന് യു.എൻ വുമൺ -ന്റെ കൂടി പങ്കാളിത്തത്തോടെ ആദ്യ ഗ്ലോബൽ വിമൺ കോൺഫറൻസ് ഓൺ റെസ്പോൺസിബിൾ & ജൻഡർ ഇൻക്ലൂസീവ് ടൂറിസം 2024 നവംബർ 30, ഡിസംബർ 1, 2 തിയതികളിലായി കേരളത്തിലെ അന്താരാഷ്ട്ര ടൂറിസം കേന്ദ്രമായ മൂന്നാറിൽ വച്ച് നടന്നു.

അഡ്വഞ്ചർ ടൂറിസം, പൈതൃക ടൂറിസം എന്നിവയിൽ നൂതന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്.

സംസ്ഥാന സർക്കാർ കേന്ദ്ര സർക്കാരുമായി ചേർന്ന് Special Assistance to States for Capital Investment (SASCI) സ്കീമിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കൊല്ലം 'Ashtamudi Biodiversity and Eco- Recreational Hub Kollam' കൂടാതെ കോഴിക്കോട് ജില്ലയിൽ 'Sargalaya Global Gateway to Malabar Cultural Crucible, എന്നീ പദ്ധതിയും കേന്ദ്ര സ്വദേശ് ദർശൻ 2.0 Enhancement of Tourist Experience at Malampuzha Garden & Leisure Park, Alappuzha A Global Water Wonderland എന്ന പദ്ധതിയും ഉപപദ്ധതിയായ Challenge Based Destination Development ൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 'വർക്കല ദക്ഷിൻ കാശി, 'തലശ്ശേരി സ്പിരിച്വൽനെക്സ്റ്റ്' എന്ന പദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

കൂടാതെ വിനോദ സഞ്ചാര മേഖലയിൽ സംസ്ഥാനത്ത് ഉടനീളം നടപ്പാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പുതിയ പദ്ധതികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

		<p>സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഹബ്ബ്, നെറ്റ് സീറോ ഡെസ്റ്റിനേഷൻ (വയനാട്), ഗ്രീൻ എനർജി ഡെസ്റ്റിനേഷൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, സിൽവർ ഇക്കോണമി ടൂറിസം, കൾട്ട് ടൂറിസം, അഡ്വാഞ്ചർ അക്കാഡമി തുടങ്ങിയവ.</p> <p>സഞ്ചാരികൾക്ക് വിവിധ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുവാൻ നവീകരിച്ച മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ വകുപ്പ് പുറത്തിറക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് കൂടാതെ സോഷ്യൽ മീഡിയയുടെ പ്രയോജനം സംസ്ഥാനത്തെ ടൂറിസം വികസനത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നിരവധി നൂതനമായ പദ്ധതികൾക്കും ടൂറിസം വകുപ്പ് രൂപം നൽകി നടപ്പാക്കിവരുന്നു.</p> <p>പാരാഗ്ലൈഡിംഗ്, സർഫിംഗ്, മൗണ്ടൻ സൈക്ലിംഗ്, വൈറ്റ് വാട്ടർ കയാക്കിംഗ് തുടങ്ങിയ സാഹസിക വിനോദങ്ങളിൽ വിവിധ മത്സരങ്ങൾ നടത്തുകയും കൂടുതൽ സഞ്ചാരികളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനുള്ള വിവിധ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരികയും ചെയ്യുന്നു.</p>
(ബി)	ജില്ല തിരിച്ച് കണക്കുകൾ ലഭ്യമാക്കാമോ;	(ബി) വിവരം ശേഖരിച്ചുവരുന്നു.
(സി)	ടൂറിസം മേഖലയിൽ പുതുതായി എന്തെല്ലാം പദ്ധതികൾക്കാണ് രൂപം നൽകിയിട്ടുള്ളത്; വ്യക്തമാക്കാമോ?	<p>(സി) ഈ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് ടൂറിസം മേഖലയിൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെച്ചേർക്കുന്നു.</p> <p>ജെൻഡർ, ഓൾഡ് ഏജ് ഫ്രണ്ട്ലി ആൻഡ് ബാരിയർ ഫ്രീ ഡെസ്റ്റിനേഷൻ:- സ്ത്രീകൾക്കും പ്രായം കുറഞ്ഞവർക്കും അനുയോജ്യമായ വിധത്തിൽ സഞ്ചാര സൗകര്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നിടങ്ങൾ, വീൽചെയർ സൗകര്യങ്ങൾ, ലഘുലളിത ഗതാഗത സംവിധാനങ്ങൾ, സുരക്ഷിതമായ പരിസരവും പിന്തുണയുള്ള സേവനങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു.</p> <p>വീ പാർക്ക്:- പാലങ്ങൾക്ക് താഴെ ഉപയോഗിക്കാത്ത ഇടങ്ങൾ പുനർനിർമ്മിച്ച് അവയെ സജീവമായ വിനോദ പ്രവർത്തന കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ നടന്നുവരികയാണ്. പാലങ്ങളുടെ അടിഭാഗത്ത് പെയിന്റിംഗ് ചെയ്തും പാർക്കുകൾ, ഇരിപ്പിടങ്ങൾ, കായിക സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെ നിരവധി വിനോദ സൗകര്യങ്ങൾ നൽകി സന്ദർശകരെ കൂടുതൽ ആകൃഷ്ടരാക്കിയും തദ്ദേശവാസികളുടെ ഒഴിവു സമയങ്ങൾ ചെലവഴിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം നൽകുകയാണ് സാമൂഹിക പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പ് വരുത്തിയുമാണ് പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. കൊല്ലത്ത് ഇത്തരത്തിലുള്ള ആദ്യ പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു.</p>

റോഡ്സൈഡ്/ വേസൈഡ് ടൂറിസം

സൗകര്യങ്ങൾ: ഹൈവേകളിലും പ്രധാന റോഡുകളിലും യാത്ര ചെയ്യുന്നവർക്ക് വിശ്രമം, ഉന്മേഷം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ നൽകുന്നതിനാണ് പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. പത്തനംതിട്ടയിലെ കളനട വേസൈഡ് അമിനിറ്റി സെന്ററിന്റെ നവീകരണം പൂർത്തിയായി.

ഡിസൈൻ പോളിസി - വിനോദസഞ്ചാരം എന്നത് കാഴ്ചയും അനുഭവവും ഒന്നുചേരുന്നതും നമ്മെ ആഴത്തിൽ സ്പർശിക്കുന്നതുമായ ഒരു പ്രക്രിയയാണ്. നമ്മുടെ നിർമ്മിതികളും പ്രകൃതിയും ചുറ്റുപാടുകളും ആകർഷകമായി നിലനിർത്തേണ്ടതും മനോഹരമായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും സഞ്ചാരി സൗഹൃദമാക്കേണ്ടതും വിനോദ സഞ്ചാരത്തെ സംബന്ധിച്ച് പരമപ്രധാനമാണ്. ഇവ കണക്കിലെടുത്ത് കൊണ്ട് നമുക്ക് ചുറ്റും നല്ല നിർമ്മിതികളും അവയുടെ ചുറ്റുപാടുകളും വളർന്നു വരുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നതിനും നിലവിലുള്ള നിർമ്മിതികളെ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്താനുമുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശക ചട്ടകൂട് ആണ് രൂപകൽപ്പന നയം അഥവാ ഡിസൈൻ പോളിസി. ഡിസൈൻ പോളിസി അനുസരിച്ച് ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന പ്രവർത്തനം തുടരുകയാണ്. ഇതിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ തന്നെ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ - ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് വിനോദസഞ്ചാരികളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനായി സമഗ്രവും, സുസ്ഥിരവും പ്രകൃതി സൗഹൃദപരവുമായ വികസനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 13 മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കോവളം, വർക്കല, കൊല്ലം, ആലപ്പുഴ, മലപ്പുഴ, കുമരകം, കോഴിക്കോട്, തലശ്ശേരി പോലുള്ള പ്രധാന ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളുടെ വികസനത്തിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു.

ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ചലഞ്ച്: "2026 വർഷത്തോടെ ഒരു പഞ്ചായത്ത്-ഒരു ഡെസ്റ്റിനേഷൻ" എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ചലഞ്ച് പ്രോഗ്രാം ഇതുവരെ 46 പദ്ധതികൾക്ക് അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. 12 പദ്ധതികൾ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ കൂടുതൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

നെറ്റ് ലൈഫ് ടൂറിസം- സംസ്ഥാനത്ത് വിദേശ, ആഭ്യന്തര വിനോദസഞ്ചാരികൾക്കായി നെറ്റ് ലൈഫ് ടൂറിസം ആരംഭിച്ചു. തിരുവനന്തപുരം മാനവീയം വീഥിയിൽ നെറ്റ് ലൈഫ് പദ്ധതി

നടപ്പിലാക്കി. കനകക്കുന്ന് കൊട്ടാര വളപ്പിലും നൈറ്റ് ലൈഫ് ടൂറിസം പദ്ധതിക്കുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.

മലബാർ ലിറ്റററി സർക്യൂട്ട് ഫേസ് 1- മലയാളത്തിലെ പ്രതിഭാശാലികളായ എഴുത്തുകാരായ തുഞ്ചത്ത് എഴുത്തച്ഛൻ, വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ, ഒ.വി.വിജയൻ, എം.ടി. വാസുദേവൻ നായർ തുടങ്ങിയ എഴുത്തുകാരായും മലബാറിലെ സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങളുമായും അഭേദ്യമായി ബന്ധമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കോഴിക്കോട് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ സ്മാരകം നിർമ്മാണം ആദ്യ ഘട്ടം പൂർത്തിയാക്കി. പദ്ധതിയുടെ ഒന്നാംഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുന്നു.

ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി സർക്യൂട്ട് പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണവും പരിസ്ഥിതി ടൂറിസവും ലക്ഷ്യമിട്ട് ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി സർക്യൂട്ടിന് രൂപം നൽകുകയാണ്. കൊല്ലം ജില്ലയിലെ അഷ്ടമുടി കേന്ദ്രീകരിച്ച് രൂപം നൽകിയ പദ്ധതി പുരോഗമിക്കുന്നു.

ബേപ്പൂർ ഇന്റർനാഷണൽ വാട്ടർഫെസ്റ്റ്- സാഹസിക ജല കായിക മത്സരങ്ങളുടെ ഭൂപടത്തിൽ കേരളത്തിന് ഇടം നേടിക്കൊടുത്ത ബേപ്പൂർ ഇന്റർനാഷണൽ വാട്ടർഫെസ്റ്റ് നടത്തിവരുന്നു. ആഗോള ടൂറിസം രംഗത്ത് ബേപ്പൂർ ഫെസ്റ്റ് ഇതിനകം ജനപ്രീതി നേടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി കൂടുതൽ വിദേശസഞ്ചാരികൾ വരും വർഷങ്ങളിൽ കേരളത്തിലെത്തുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ക്യാരിയിംഗ് ക്യാമ്പിംഗ് പഠനം- ടൂറിസം ഡെസ്റ്റിനേഷനുകളിൽ വാഹക ശേഷി പഠനം അത്യാവശ്യമാണ്. പരിസ്ഥിതി, സമ്പദ്വ്യവസ്ഥ, പ്രാദേശിക സമൂഹം എന്നിവയിൽ കാര്യമായ പ്രതികൂല പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാതെ ഒരു ലക്ഷ്യസാധനത്തിന് ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയുന്ന പരമാവധി സന്ദർശകരുടെ എണ്ണം നിർണ്ണയിക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കുന്നു.

ടൂറിസം നിക്ഷേപക സംഗമം - ടൂറിസം നിക്ഷേപക സംഗമം (TIM) ന്റെ ആദ്യ പതിപ്പ് 2023 നവംബർ 16 ന് തിരുവനന്തപുരത്ത് വെച്ച് നടന്നു. ടൂറിസം നിക്ഷേപക സംഗമം വഴി ടൂറിസം രംഗത്ത് കൂടുതൽ നിക്ഷേപകർക്ക് പ്രോത്സാഹനം ഉറപ്പാക്കുകയും നൂതന ടൂറിസം പദ്ധതികൾ വിഭാവനം ചെയ്യുവാനും അതുവഴി സുസ്ഥിരമായ വികസനം ഉറപ്പാക്കുവാനും സാധ്യമാകുന്നതാണ്.

ഹെലി ടൂറിസം- കേരളത്തിന്റെ മനോഹാരിത ആസ്വദിക്കുന്നതിന് വഴിയൊരുക്കുന്ന ഹെലി ടൂറിസം പദ്ധതി ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി ഹെലി ടൂറിസം നയത്തിന് മന്ത്രിസഭായോഗം അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ സമയത്തിനുള്ളിൽത്തന്നെ വിവിധ വിനോദ സഞ്ചാരകേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് എത്തുന്നതിന് സാധ്യമാകുന്ന വിധത്തിൽ പ്രസ്തുത കേന്ദ്രങ്ങളെ വായുമാർഗ്ഗേണ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഇതുവഴിയുള്ള ഹെലികോപ്റ്റർ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഒരു പദ്ധതിയാണ് ഹെലി ടൂറിസം പദ്ധതി.

ക്രൂയിസ് ടൂറിസം -സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ തുറമുഖങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ക്രൂയിസ് ടൂറിസം പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകി വരികയാണ്. ടൂറിസം മേഖലയിൽ ക്രൂയിസുകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന നയമാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്.

സീഷ്യെയിൻ പദ്ധതി - സംസ്ഥാനത്തെ ടൂറിസം മേഖലയ്ക്ക് കുതിപ്പ് നൽകുന്നതിന് സീഷ്യെയിൻ പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പരീക്ഷണ പറക്കൽ വിജയകരമായി നടത്തി. ആദ്യഘട്ടം എന്ന നിലയിൽ ഡാമുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചാണ് സീഷ്യെയിൻ ടൂറിസം വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്.

കാരവൻ ടൂറിസം - കാരവൻ ടൂറിസം നയത്തിന് സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി 1,05,00,000/- കോടി രൂപയുടെ ഭരണാനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കോവിഡാനന്തരം സുരക്ഷിത ടൂറിസം സാധ്യതകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് കാരവൻ ടൂറിസം ആരംഭിച്ചത്. സംസ്ഥാനത്ത് ഇതിനകം 14 കാരവനുകൾ വിനോദ സഞ്ചാരികൾക്കായി സർവീസ് തുടങ്ങുകയും കാരവൻ പാർക്കുകൾ കമ്മീഷൻ ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

സിനി ടൂറിസം - കേരളത്തിൽ ചിത്രീകരിച്ച പ്രസിദ്ധങ്ങളായ സിനിമകളുടെ ഷൂട്ടിംഗ് ലൊക്കേഷനുകൾ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളായി വികസിപ്പിച്ച് ഈ സിനിമകളിലെ കഥാപാത്രങ്ങളും സന്ദർഭങ്ങളും സഞ്ചാരികൾക്ക് അനുഭവവേദ്യമാക്കുന്നതിനാണ് ഈ പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. സിനി ടൂറിസത്തിന്റെ ഭാഗമായി തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ കിരീടം പാലം, ടൂറിസം കേന്ദ്രമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു. ബേക്കൽ കോട്ടയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സിനി ടൂറിസം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് കോട്ടയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ചിത്രീകരിച്ച ബോംബെ സിനിമയുടെ അണിയറ പ്രവർത്തകരുടെ സംഗമം നടത്തുകയുണ്ടായി.

ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം - സുസ്ഥിര ടൂറിസം
വികസനം സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്ന ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രാദേശിക ജനതയുടെ സാമ്പത്തിക, സാമൂഹിക, ആവശ്യങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതും, പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണം അടിസ്ഥാനമാക്കി യുള്ളതുമാണ്. കേരള ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ സൊസൈറ്റി വഴി ഈ പദ്ധതി നടപ്പാക്കി വരുന്നു. ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസത്തിന്റെ ഭാഗമായി സ്കീറ്റ് പദ്ധതി, മാതൃകാ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പദ്ധതി, സ്ത്രീ സൗഹാർദ്ദ വിനോദസഞ്ചാര പദ്ധതി, അഗ്രി ടൂറിസം നെറ്റ് വർക്ക് തുടങ്ങിയ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. എക്സ്പീരിയൻഷ്യൽ ടൂറിസത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന പദ്ധതികൾ വിദേശ സഞ്ചാരികളേയും ആകർഷിക്കുന്നവയാണ്. 'സ്ത്രീ സൗഹാർദ്ദ ടൂറിസം' എന്ന പദ്ധതി കേരളത്തെ സമ്പൂർണ്ണ സ്ത്രീ സൗഹൃദ വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ യു എൻ വിമൺമായി ചേർന്നാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്. കേരളത്തിൽ നടന്ന് വരുന്ന സ്ത്രീ സൗഹാർദ്ദ വിനോദസഞ്ചാര പദ്ധതി ആഗോള മാതൃകയായി മാറിക്കഴിഞ്ഞു. സ്ത്രീ സൗഹൃദ വിനോദ സഞ്ചാര പ്രവർത്തനങ്ങൾ ലോക ശ്രദ്ധയിൽ എത്തിക്കുന്നതിന് യു.എൻ വുമൺ -ന്റെ കൂടി പങ്കാളിത്തത്തോടെ ആദ്യ ഗ്ലോബൽ വിമൺ കോൺഫറൻസ് ഓൺ റെസ്പോൺസിബിൾ & ജൻഡർ ഇൻക്ലൂസീവ് ടൂറിസം 2024 നവംബർ 30, ഡിസംബർ 1, 2 തീയതികളിലായി കേരളത്തിലെ അന്താരാഷ്ട്ര ടൂറിസം കേന്ദ്രമായ മൂന്നാറിൽ വച്ച് നടന്നു.

അഡ്വാഞ്ചർ ടൂറിസം, പൈതൃക ടൂറിസം എന്നിവയിൽ നൂതന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്.

സംസ്ഥാന സർക്കാർ കേന്ദ്ര സർക്കാരുമായി ചേർന്ന് Special Assistance to States for Capital Investment (SASCI) സ്കീമിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കൊല്ലം 'Ashtamudi Biodiversity and Eco- Recreational Hub Kollam' കൂടാതെ കോഴിക്കോട് ജില്ലയിൽ 'Sargalaya Global Gateway to Malabar Cultural Crucible, എന്നീ പദ്ധതിയും കേന്ദ്ര സ്വദേശ് ദർശൻ 2.0 Enhancement of Tourist Experience at Malampuzha Garden & Leisure Park, Alappuzha A Global Water Wonderland എന്ന പദ്ധതിയും ഉപപദ്ധതിയായ Challenge Based Destination Development ൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 'വർക്കല ദക്ഷിൻ

കാശി, 'തലശ്ശേരി സ്പിരിച്യുൽനെക്സ്' എന്ന പദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

കൂടാതെ വിനോദ സഞ്ചാര മേഖലയിൽ സംസ്ഥാനത്ത് ഉടനീളം നടപ്പാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പുതിയ പദ്ധതികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഹബ്ബ്, നെറ്റ് സീറോ ഡെസ്റ്റിനേഷൻ (വയനാട്), ഗ്രീൻ എനർജി ഡെസ്റ്റിനേഷൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, സിൽവർ ഇക്കോണമി ടൂറിസം, കൾട്ട് ടൂറിസം, അഡ്വഞ്ചർ അക്കാഡമി തുടങ്ങിയവ.

സഞ്ചാരികൾക്ക് വിവിധ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുവാൻ നവീകരിച്ച മൊബൈൽ ആപ്ലിം ടൂറിസം വകുപ്പ് പുറത്തിറക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് കൂടാതെ സോഷ്യൽ മീഡിയയുടെ പ്രയോജനം സംസ്ഥാനത്തെ ടൂറിസം വികസനത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നിരവധി നൂതനമായ പദ്ധതികൾക്കും ടൂറിസം വകുപ്പ് രൂപം നൽകി നടപ്പാക്കിവരുന്നു.

പാരാഗ്ലൈഡിംഗ്, സർഫിംഗ്, മൗണ്ടൻ സൈക്ലിംഗ്, വൈറ്റ് വാട്ടർ കയാക്കിംഗ് തുടങ്ങിയ സാഹസിക വിനോദങ്ങളിൽ വിവിധ മത്സരങ്ങൾ നടത്തുകയും കൂടുതൽ സഞ്ചാരികളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനുള്ള വിവിധ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരികയും ചെയ്യുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ